

**TÜRK MEDENÎ KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞÜ VE UYGULAMA
ŞEKLİ HAKKINDA KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 8.12.2001 Sayı: 24607)

Kanun No

4722

Kabul Tarihi

3.12.2001

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

A. Geçmişe etkili olmama kuralı

MADDE 1. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önceki olayların hukukî sonuçlarına, bu olaylar hangi kanun yürürlükte iken gerçekleşmişse kural olarak o kanun hükümleri uygulanır.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan işlemlerin hukuken bağlayıcı olup olmadıkları ve sonuçları, bu tarihten sonra dahi, yapıldıkları sırada yürürlükte bulunan kanunlara göre belirlenir.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra gerçekleşen olaylara, Kanunda öngörölmüş ayrık durumlar saklı kalmak kaydıyla, Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır.

B. Geçmişe etkili olma

I. Kamu düzeni ve genel ahlâk

MADDE 2. - Türk Medenî Kanununun kamu düzeni ve genel ahlâkı sağlamaya yönelik kuralları, haklarında ayrık bir hüküm bulunmayan bütün olaylara uygulanır. Bu bakımdan, eski hukukun Türk Medenî Kanununa göre kamu düzeni ve genel ahlâka aykırı olan kuralları, bu Kanun yürürlüğe girdikten sonra hiçbir suretle uygulanmaz.

II. İçeriği kanunla belirlenen ilişkiler

MADDE 3. - İçerikleri tarafların istek ve iradeleri gözetilmeksizin doğrudan doğruya kanunla belirlenmiş işlem ve ilişkilere, bunlar Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olsalar bile, bu Kanun hükümleri uygulanır.

III. Kazanılmamış haklar

MADDE 4. - Eski hukuk yürürlükte iken gerçekleşmiş olup da Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği sırada henüz herhangi bir hak doğurmamış olaylara, bu Kanun hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişiler Hukuku

A. Fiil ehliyeti

MADDE 5. - Fiil ehliyeti, Türk Medenî Kanunundaki hükümlere tâbidir. Ancak, Türk Medenî Kanunu yürürlüğe girdiği tarihte eski hukuka göre fiil ehliyetine sahip olup da, bu Kanuna göre sahip olamayanların ehliyetleri devam eder.

B. Gaiplik kararı

MADDE 6. - Türk Kanunu Medenîsi yürürlükte iken verilmiş olan gaiplik kararları, Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, bu Kanuna göre verilen kararların yarattığı sonuçları aynen doğurur. Ancak Türk Kanunu Medenîsine göre evliliğin feshinden doğmuş bulunan sonuçlar olduğu gibi kalır.

C. Dernekler

MADDE 7. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önceki kurallar uyarınca tüzel kişilik kazanan derneklerin tüzel kişiliği devam eder.

Dernekler hakkında öncelikle Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, kamu hukuku nitelikli özel hükümler saklıdır.

D. Vakıflar

MADDE 8. - Türk Kanunu Medenîsinin yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş bulunan vakıflar hakkında yürürlükte olan özel hükümler saklı kalmaya devam eder.

Türk Kanunu Medenîsi hükümlerine göre kurulmuş olan vakıflara, öncelikle Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak, kamu hukuku nitelikli özel hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Aile Hukuku

A. Evlenme, boşanma ve evliliğin genel hükümleri

MADDE 9. - Evliliğin kurulması ve sona ermesi, Türk Medenî Kanunu hükümlerine tâbidir.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce eski hukuka göre kurulmuş olan evlilikler, Türk Medenî Kanununa göre de geçerliliğini korur; eski hukuka göre sona ermiş olan evlilikler, bu Kanuna göre de sona ermiş sayılır.

Eski hukuka göre geçerli olmayan evlenmenin iptali, Türk Medenî Kanunu hükümlerine tâbidir.

Türk Medenî Kanununun evliliğin genel hükümlerine ilişkin düzenlemeleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan evlilikler hakkında da geçerlidir.

B. Mal rejimleri

MADDE 10. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma veya iptal davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Dava boşanma veya iptal kararıyla sonuçlanırsa, bu mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümler uygulanır. Davanın redle sonuçlanması hâlinde eşler, kararın kesinleşmesini izleyen bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, Kanunun yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Şu kadar ki eşler, yukarıdaki fıkralarda öngörülen bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul edebilirler.

Yukarıdaki hükümler uyarınca mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi hâlinde, Türk Kanunu Medenîsinin ilgili mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümleri uygulanır.

C. Üçüncü kişilerin korunması

MADDE 11. - Eşler arasında mal rejimleriyle ilgili değişiklikler sebebiyle, üçüncü kişilerin haklarını korumaya yönelik sorumluluk hükümleri, Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden sonraki değişiklikler hakkında da uygulanır.

D. Soybağı

MADDE 12. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce, sahil olmayan nesepli çocuklar, yürürlük tarihinden başlayarak bu Kanunun soybağına ilişkin hükümlerine tâbi olurlar.

Bu çocuklar, vesayet altında bulunuyorlarsa velâyetin kaldırılmasını gerektiren sebepler bulunmadıkça en geç bir yıl içinde velâyet hükümlerine tâbi olurlar. Kanunun yürürlüğe girmesinden önce velâyetin verilmesi veya kaldırılması konusunda verilmiş olan kararlar geçerliliğini korur.

E. Babalık davası

MADDE 13. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan babalık davaları, bu Kanun hükümlerine göre karara bağlanır.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce olumlu karara bağlanmış olan malî sonuçlu babalık davalarında çocuğun soybağı, yürürlük tarihinden başlayarak bu Kanun hükümlerine göre kurulmuş olur.

F. Evlat edinme

MADDE 14. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan evlat edinme sözleşmeleri, bütün hükümleri ile birlikte geçerliliğini korur.

G. Velâyet

MADDE 15. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce velâyet konusunda verilmiş olan kararlar, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra da geçerliliğini korur.

H. Vesayet

MADDE 16. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce atanmış olan vasiler, görev süresi bakımından da bu Kanun hükümlerine tabidirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Miras Hukuku

A. Mirasçılık ve mirasın geçişi

MADDE 17. - Mirasçılık ve mirasın geçişi, mirasbırakanın ölümü tarihinde yürürlükte olan hükümlere göre belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eşya Hukuku

A. Aynî haklar

MADDE 18. - Eski hukuka göre kurulmuş olup da, Türk Kanunu Medenîsinin yürürlükte bulunduğu zamanda varlıklarını korumuş olan aynî haklar, Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten sonra da varlıklarını sürdürürler. Bu haklardan Türk Medenî Kanunu uyarınca kurulması mümkün olmayanlar, tapu kütüğünün beyanlar sütununa yazılır.

B. Eşya hukuku hükümlerinin uygulanması

MADDE 19. - Türk Medenî Kanununun eşya hukukuna ilişkin hükümleri, uygun düştüğü ölçüde zabıt defterlerinin tutulduğu yerlerde de uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

A. Hak düşürücü süreler ve zamanaşımı süreleri

MADDE 20. - Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce işlemeye başlamış bulunan hak düşürücü süreler ile zamanaşımı süreleri, Türk Kanunu Medenîsi hükümlerine tâbi olmaya devam ederler. Ancak söz konusu süreler, Türk Medenî Kanununun belirlediği süreden uzun ise, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, bu Kanunda belirlenen sürenin geçmesiyle dolmuş olur.

B. Yollamalar

MADDE 21. - Bu Kanunun ve Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılmış veya değiştirilmiş bulunan kanunların maddelerine, diğer mevzuat tarafından yapılan yollamalar, o maddeleri karşılayan yeni hükümlere yapılmış sayılır.

C. Tüzük ve yönetmelikler

MADDE 22. - Türk Medenî Kanununda öngörülen tüzük ve yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılır ya da yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılır. Bu düzenlemeler yapılıncaya kadar, yürürlükteki tüzük ve yönetmeliklerin Türk Medenî Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

D. Yürürlükten kaldırılan kanun

MADDE 23. - 29.5.1926 tarihli ve 864 sayılı Kanunu Medenînin Sureti Mer'iyet ve Şekli Tatbiki Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 24. - Bu Kanun Türk Medenî Kanunu ile aynı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
23	48	55
68	128	698
76	27	314:330
76	28	423:439
77	29	118:127

I- Gerekçeli 724 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Esas Adalet Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/612